

สมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารตามการรับรู้ของตนเอง
และครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

นายวิชุด กำมันตะคุณ

สถาบันวิทย์บริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-138-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**SUPERVISORY COMPETENCIES OF SCHOOL ADMINISTRATORS
AS PERCEIVED BY THEMSELVES AND TEACHERS IN THE ROYAL
AWARDED PRIMARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF
THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION**

Mr. Vichit Khummantakhun

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Supervision and Curriculum Development**

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-138-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารตามการรับรู้ของตนเอง
และครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
โดย นายวิชุด กำมันตะคุณ
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

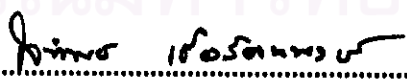
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เนเรยอด)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จีทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วิธิต ก่ามันตะคุณ : สมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารตามการรับรู้ของตนเองและครูในโรงเรียน
ประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
(SUPERVISORY COMPETENCIES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AS PERCEIVED BY
THEMSELVES AND TEACHERS IN THE ROYAL AWARDED PRIMARY SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION)
อ. ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์โลว์รีน บุนสูวส์ดี ; 196 หน้า. ISBN 974-638-138-5.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับสมรรถภาพทางการนิเทศตามการรับรู้ของตนเองและครูใน
โรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และ
ศึกษาตัวประกอบสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารตามการรับรู้ของตนเองและครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่
ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ
ผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทานในปีการศึกษา 2539 โดยใช้แบบสอบถาม
ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 8 ด้าน จำนวน 60 ข้อ ส่งไปจำนวน
746 ฉบับ ได้รับคืน 699 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.70 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่ากลางเลขคณิต
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย และวิเคราะห์ตัวประกอบด้วยวิธี PRINCIPAL COMPONENT
ANALYSIS(PC) หมุนแกนตัวประกอบแบบอโรทอนอล ด้วยวิธีนารีแมกซ์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารรับรู้ว่าตนเองมีสมรรถภาพทางการนิเทศในระดับมากถึงมากที่สุด ครูผู้สอนรับรู้ว่า
ผู้บริหารมีสมรรถภาพทางการนิเทศในระดับมากทุกสมรรถภาพ
2. ตัวประกอบที่สำคัญของสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียน 6 ตัวประกอบ เรียงตาม
ลำดับความสำคัญดังนี้ คือ
  - 2.1 ตัวประกอบด้านการสร้างบรรยากาศที่ดีและการสร้างทีมงาน เป็นตัวประกอบที่มีความสำคัญ
มากที่สุด ประกอบด้วยตัวแปร 15 ตัวแปร มีความแปรปรวนคิดเป็นร้อยละ 71.0
  - 2.2 ตัวประกอบด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ประกอบด้วยตัวแปร 8 ตัวแปร
มีความแปรปรวนคิดเป็นร้อยละ 5.9
  - 2.3 ตัวประกอบด้านการตัดสินใจ ประกอบด้วยตัวแปร 7 ตัวแปร มีความแปรปรวนคิดเป็น
ร้อยละ 4.6
  - 2.4 ตัวประกอบด้านการมอบหมายงานบุคลากร การสรรหาและการคัดเลือกบุคลากร ประกอบด้วย
ตัวแปร 14 ตัวแปร มีความแปรปรวนคิดเป็นร้อยละ 4.1
  - 2.5 ตัวประกอบด้านการวางแผนและการจัดระเบียบการประชุม ประกอบด้วยตัวแปร 8 ตัวแปร
มีความแปรปรวนคิดเป็นร้อยละ 3.6
  - 2.6 ตัวประกอบด้านการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดี ประกอบด้วยตัวแปร 8 ตัวแปร
มีความแปรปรวนคิดเป็นร้อยละ 1.7

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
2540
ปีการศึกษา .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... อ. โลว์รีน บุนสูวส์ดี
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

3971678927

SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

: MAJOR

KEY WORD: SUPERVISORY COMPETENCIES/ SCHOOL ADMINISTRATORS/ IN THE ROYAL AWARDED PRIMARY SCHOOLS

SUPERVISORY COMPETENCIES OF SCHOOL ADMINISTRATORS AS PERCEIVED BY THEMSELVES AND TEACHERS IN THE ROYAL AWARDED PRIMARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION .

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. VALAIRAT BOONSWASDI, 196 pp. ISBN 974-638-138-5.

The purpose of this reseach was to study the level of the supervisory competencies of school administrators as percieved by themselves and teachers in the Royal Awarded primary schools under the Jurisdiction of the Office of the National Primary Education Commission and to study the factors of the supervisory competencies of school administrators as percieved by themselves and teachers in the Royal Awarded primary schools under the Jurisdiction of the Office of the National Primary Education Commission. The questionnaires including 8 topics and 60 items constructed by the researcher were used for the school administrators and teachers. The 746 questionnaires were sent to the samples but 699 (93.70%) returned. The obtained questionnaires were analyzed by using the SPSS/PC+ computer program to compute the arithmetic mean, standard deviation and coefficient of variation for each item. Factor analysis method by Principal Component Analysis and Varimax Rotation Method was also used for data analysis

The findings were as follows:

1. The levels of the supervisory competencies of school administrators as percieved by themselves were at high to higher level and as percieved by teachers were at high level every item.

2. There were 6 dominant factors of the competencies of school administrators arranged from the most to the less importance :

2.1. The builing a healthy climate and team building consisted of 15 variables. Percent of variance was 71.0

2.2. The resolving conflict consisted of 8 variables. Percent of variance was 5.9.

2.3. The making decision consisted of 7 variables. Percent of variance was 4.6.

2.4. The assigning personnel, the recruiting and selecting personnel consisted of 14 variables. Percent of variance was 4.1.

2.5. The planning and organizing metting consisted of 8 variables. Percent of variance was 3.6.

2.6. The bringing about change consisted of 8 variables. Percent of variance was 1.7.

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา
สาขาวิชา.....นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
2540
ปีการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....อ.วิมล ขวณิน
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจาก รองศาสตราจารย์ไกรรัตน์ บุญสวัสดิ์ ที่กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้ความเมตตาเอาใจใส่ดูแล ให้กำลังใจ และให้คำแนะนำ ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ด้วยดียิ่งมาตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เข็รรัตนพงษ์ ที่ได้ให้ความเมตตาเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา แนะนำด้วยความเต็มใจเสมอมา รวมทั้งคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา ซึ่งให้ความรู้ ทางวิชาการ ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการทำงานและการดำเนินชีวิต ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบให้คำแนะนำ ในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้บริหารและคณะครูใน โรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติที่เป็นประชากรในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนชุมชนบ้านคำพระและคณะครูทุกท่านที่ได้ให้การ สนับสนุนให้โอกาสแก่ผู้วิจัยในการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาตามความตั้งใจ เพื่อนๆ รุ่นพี่ รุ่นน้อง ญาติพี่น้องทุกคนและกัลยาณมิตรทุกท่าน ที่มีส่วนทำให้ผู้วิจัยมีความสุขใน การศึกษาและการทำวิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้มอบทุนจำนวนหนึ่งเพื่อสนับสนุนการวิจัยและ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันอันทรงเกียรติที่เป็นแหล่งประสิทธิ์ประสาทวิชา การ และแนวคิดที่มีคุณค่าให้แก่ผู้วิจัย

ท้ายสุดนี้ ขอกราบระลึกถึงพระคุณของคุณแม่มี กำนันตะคุณ ผู้เป็นทั้งชีวิต และดวงใจ ที่กรุณาให้การอบรมบ่มนิสัย ดูแลให้กำลังใจ สนับสนุนส่งเสริมในสิ่งที่ดิ้งาม ทุกๆ ด้าน ทำให้ผู้วิจัยมีความพยายาม และตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่อนำมาซึ่งความสำเร็จ หากความดีที่จะพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ขอมอบให้กับคุณแม่ของผู้วิจัย

วิจิต กำนันตะคุณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฅ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
	ขอบเขตการวิจัย.....	5
	คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
2	ทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
	1. การนิเทศการศึกษา.....	9
	1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา.....	9
	1.2 ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา.....	10
	1.3 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา.....	12
	1.4 หลักการนิเทศการศึกษา.....	16
	1.5 กระบวนการนิเทศการศึกษา.....	19
	2. สมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหาร.....	22
	2.1 ความหมายของสมรรถภาพ.....	22
	2.2 ความหมายของสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหาร.....	23
	2.3 งานนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร.....	24
	2.4 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารที่มีต่อการนิเทศการศึกษา.....	26
	2.5 คุณลักษณะของผู้บริหารที่เอื้อต่อการนิเทศการศึกษา.....	29
	2.6 สมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารตามแนวคิดของ Sergiovanni33	

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. การประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน.....	64
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	67
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	72
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	79
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ สมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน.....	82
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ตัวประกอบ.....	107
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	118
สรุปผลการวิจัย.....	119
อภิปรายผล.....	126
ข้อเสนอแนะ.....	150
รายการอ้างอิง.....	151
ภาคผนวก.....	159
ประวัติผู้วิจัย.....	196

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมา และผ่านการตรวจ ความสมบูรณ์ จำแนกตามประชากร.....	74
2	การแสดงผลจำนวน ร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง.....	79
3	การแสดงผลตัวกลางเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์ การกระจายของสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารด้านการสร้าง บรรยากาศที่ดี จำแนกตามตำแหน่ง.....	82
4	การแสดงผลตัวกลางเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์ การกระจายของสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารด้านการสร้างทีมงาน จำแนกตามตำแหน่ง.....	85
5	การแสดงผลตัวกลางเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์ การกระจายของสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารด้านการแก้ปัญหา ความขัดแย้ง จำแนกตามตำแหน่ง.....	88
6	การแสดงผลตัวกลางเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์ การกระจายของสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารด้านการตัดสินใจ จำแนกตามตำแหน่ง.....	91
7	การแสดงผลตัวกลางเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์ การกระจายของสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารด้านการวางแผน และการจัดระเบียบการประชุม จำแนกตามตำแหน่ง.....	94
8	การแสดงผลตัวกลางเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์ การกระจายของสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารด้านการสรรหา และคัดเลือกบุคลากร จำแนกตามตำแหน่ง.....	97
9	การแสดงผลตัวกลางเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์ การกระจายของสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารด้านการมอบหมาย งานบุคลากร จำแนกตามตำแหน่ง.....	100
10	การแสดงผลตัวกลางเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์ การกระจายของสมรรถภาพทางการนิเทศของผู้บริหารด้านการนำไปสู่ การเปลี่ยนแปลงที่ดี จำแนกตามตำแหน่ง.....	103

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	น้ำหนักตัวประกอบของตัวแปรเกี่ยวกับสมรรถภาพทางการนิเทศ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน.....	108
12	ตัวประกอบที่ 1 ด้านการสร้างบรรยากาศที่ดีและการสร้างทีมงาน.....	110
13	ตัวประกอบที่ 2 ด้านการแก้ปัญหาความขัดแย้ง.....	112
14	ตัวประกอบที่ 3 ด้านการตัดสินใจ.....	113
15	ตัวประกอบที่ 4 ด้านการมอบหมายงาน การสรรหาและการคัดเลือก บุคลากร.....	114
16	ตัวประกอบที่ 5 ด้านการวางแผนและการจัดระเบียบการประชุม.....	116
17	ตัวประกอบที่ 6 ด้านการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดี.....	117

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ขั้นตอนการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน.....	21
2	แสดงการเปรียบเทียบระหว่างรายละเอียดที่ผู้สมัครกับองค์การต้องการ.....	52

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย